

VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 13, LT-03221 Vilnius, tel. (8 5) 231 0928, faks. (8 5) 231 0927,
el. p. info@vaikoteises.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188752021

Miestų / rajono savivaldybių administracijų
Vaiko teisių apsaugos skyriui

2018-03-29 Nr. S-1905

Savivaldybių / valstybinių / nevalstybinių vaikų
globos namų / socialinės globos namų ir
savivaldybių vaikų globos grupių
administracijoms

DĖL INFORMACIJOS APIE GALIMĄ ĮVAIKINTI VAIKĄ FORMOS

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba), siekdama Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečiams teikti kuo išsamesnę informaciją apie galimą įvaikinti vaiką, Tarnybos direktoriaus 2018-03-01 įsakymu Nr. BV-15 pakoregavo Informacijos apie galimą įvaikinti vaiką formą (toliau – Forma). Forma yra skelbiama Tarnybos interneto svetainės www.vaikoteises.lt skyrelyje „Veikla – teisinė ir kita informacija – metodinės rekomendacijos“.

Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-09-10 nutarimu Nr. 1422 patvirtinto Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-05-20 nutarimo Nr. 457 redakcija) (toliau – Tvarkos aprašas) 5 p., Vaiko teisių apsaugos skyrius informaciją apie vaikus, kurie gali būti įrašyti į Galimų įvaikinti vaikų sąrašą, turi pateikti Tarnybai ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo nors vienos iš šio Tvarkos aprašo 3 punkte nurodytų sąlygų atsiradimo dienos, taip pat nuo šių sąlygų pasikeitimo dienos pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintą Formą. Atsižvelgdami į tai, prašome Jūsų informaciją apie galimus įvaikinti vaikus teikti nustatytu laiku kartu su visais reikalingais dokumentais, nurodytais Formos IX dalyje.

Dėl Formos pateikimo būdo

Atkreipiame dėmesį, kad savivaldybių administracijų Vaiko teisių apsaugos skyriai (toliau – VTAS) Formą turi pateikti Tarnybai dviem būdais: el. paštu toma.jonaviciute@vaikoteises.lt Microsoft Word formatu ir raštu (būtinai pasirašytas) kartu su IX dalyje nurodytais pridedamais dokumentais. Taip pat turi būti pateiktas pasirašytas VTAS prašymas dėl įtraukimo į Galimų įvaikinti vaikų apskaitą.

Dėl Formoje pateiktos informacijos atnaujinimo

Sprendžiant klausimą dėl tarptautinio įvaikinimo, Tarnybos prašymu, šioje Formoje pateikta informacija apie vaiką turi būti atnaujinta ir pateikta Tarnybai pasirašytinai.

Svarbu pažymėti, jog VTAS ir vaiko globėjui (rūpintojui) pagal įstatymą atsakant į Tarnybos paklausimą dėl tarptautinio įvaikinimo, lydraštyje turi būti pateikta tiek VTAS, tiek globėjo (rūpintojo) pagal įstatymą nuomonė dėl vaiko tarptautinio įvaikinimo.

Dėl Formos pildymo

Atkreipiame Jūsų dėmesį į šiuos Formos pildymo pakeitimus / papildymus:

1) Formos III dalis „Duomenys apie galimo įvaikinti vaiko tėvus“:

– eilutėje „Sveikatos sutrikimai, žalingi įpročiai, priklausomybės“ nurodykite sveikatos sutrikimus bei turimas priklausomybes, pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos, dešimtą pataisytą ir papildytą leidimą, Australijos modifikacijos sisteminę ligų sąrašą (toliau – TLK-10). Paminėtina, jog tėvų piktnaudžiavimo alkoholiu nežymėti, kaip priklausomybės alkoholiui, jei ši diagnozė nėra mediciniškai patvirtinta. Tuo atveju, jei tėvams nustatytas darbingumo lygis, prašome nurodyti, dėl kokių priežasčių pagal TLK-10, esant galimybei, pateikti tai patvirtinančių dokumentų kopijas.

2) Formos IV dalyje „Duomenys apie galimo įvaikinti vaiko brolius ir seseris tiek iš motinos, tiek iš tėvo pusės (taip pat globojamus (rūpinamus), įvaikintus, pilnamečius ir mirusius)“ nurodykite visus galimo įvaikinti vaiko pilnamečius ir nepilnamečius, įvaikintus, globojamus (rūpinamus), mirusius brolius ir seseris (iš biologinės motinos, biologinio tėvo pusės):

– eilutėje „Nepilnamečių brolių, seserų įstatyminis atstovas“ nurodykite, nepilnamečių brolių ir seserų įstatyminius atstovus (tėvai (vardas, pavardė), tėviai (įvaikinimo metai, nurodant, ar Lietuvoje, ar užsienio valstybėje įvaikintas) globėjai (rūpintojai) (globos (rūpybos) nustatymo data, giminystės ryšys);

– eilutėje „Tarpusavio santykiai su galimu įvaikinti vaiku“ nurodykite, ar broliai ir seserys bendrauja, kaip dažnai, kokiomis priemonėmis, kokie vaikų tarpusavio santykiai. Tuo atveju, jei dokumentai teikiami dėl brolių / seserų grupės įrašymo į Galimų įvaikinti vaikų apskaitą, prašome nurodyti, ar vaikai siūlomi įvaikinti kartu, ar skyriumi. Primintina, jog Tarnybos 2016-07-11 raštu Nr. S-3166 parengtos metodinės rekomendacijos dėl brolių ir / ar seserų išskyrimo.

Tuo atveju, jei broliai ir seserys nebendrauja, jei žinoma, nurodykite to priežastis.

3) Formos VI dalį „Duomenys apie galimą įvaikinti vaiką lankančius asmenis“ VTAS pildo gavę duomenis iš vaiko globėjo (rūpintojo):

– eilutėje „Tarpusavio santykiai su galimu įvaikinti vaiku“ nurodykite, nuo kada asmuo lanko vaiką, kaip dažnai, kokie santykiai su vaiku, ar vaikas svečiuojasi jo šeimoje. Jei vaikas svečiuojasi / svečiavosi užsienio piliečių šeimoje, nurodyti asmenų vardus, pavardes bei svečiavimosi laikotarpius.

4) Formos VII dalį „Duomenys apie galimo įvaikinti vaiko sveikatą ir raidą“ pildo vaiko globėjas (rūpintojas). Šią informaciją globėjas (rūpintojas) pateikia VTAS:

– eilutėje „Nurodyti vaiko prenatalinio laikotarpio, naujagimystės laikotarpio ypatumus“, ypatingą dėmesį prašome atkreipti į turimos informacijos apie naujagimio gimimo ūgi, svorį, galvos ir krūtinės apimtį, vertinimą pagal APGAR skalę, esant galimybei, augimo diagramų, pateikimą;

- eilutėje „Nurodykite ir apibūdinkite vaikui diagnozuotus fizinės ir psichinės sveikatos sutrikimus“, nurodykite medicininės diagnozes pagal TLK-10 chronologine tvarka, pagal išduotus medicininius dokumentus;

- eilutėje „Informacija apie vaikui nustatytą neįgalumo lygį“, nurodykite neįgalumo lygio vertinimą: pirminis, pakartotinis; neįgalumo lygį: lengvas, vidutinis, sunkus, datas nuo kada, iki kada nustatytas neįgalumo lygis ir neįgalumo lygio priežastį (-is) pagal TLK-10. Tuo atveju, jei vaikui nustatytas pakartotinis neįgalumo lygis, prašome eilutėje pažymėti ankstesnius laikotarpius nuo kada, iki kada, kokio lygio ir dėl kokių priežasčių neįgalumas buvo nustatytas

- eilutėje „Pateikti vaikui atliktų raidos vertinimų duomenis, nurodant atliktų vertinimų datas“, nurodykite atliktus raidos vertinimus chronologine tvarka, t. y. ne tik naujausio vertinimo rezultatus, bet ir anksčiau atliktų vertinimų datas bei rezultatus;

- eilutėje „Vaiko charakteristika“, informaciją pateikia vaiko globėjas (rūpintojas) VTAS. Atkreipiame dėmesį, jog charakteristikoje prašome nurodyti ir apibūdinti:

- fizinės vaiko raidos ypatumus kiekviename raidos etape: fiziniai kūno pokyčiai, motorinė raida, maitinimasis miegas;

- pažintinės ir psichosocialinės raidos ypatumus kiekviename raidos etape: vaizduotė, dėmesys ir atmintis, mąstymas, kalba, bendravimo įgūdžiai, emocijos, asmenybės vystymasis;

- psichomotorinės raidos ypatumus kiekviename raidos etape: bendravimas, socialinė adaptacija, savarankiškumas.

Vaiko globėjui (rūpintojui) rengiant galimo įvaikinti vaiko charakteristiką, ne mažiau svarbu, jog joje atsispindėtų: vaiko gebėjimas reikšti emocijas, jo elgesys įprastose / neįprastose situacijose, stipriosios ir silpnosios jo savybės (*neakcentuojant vien silpnųjų savybių*), atsižvelgiant į kiekviena vaiko metus ir / ar amžiaus tarpsnį, jo charakterio bruožai, temperamentas, taip pat būtina atskleisti vaiką jo kasdieninėje veikloje (*pvz. aptariant vaiko dienos rutiną, pomėgius, išitraukimą į įvairias veiklas, bendravimą su bendraamžiais ir suaugusiais, vaiko gebėjimą prisitaikyti naujoje aplinkoje, vaiko prierašumą, jo nuomonę apie save, savo šeimą ir gyvenimą, vaiko norus, gebėjimą išreikšti savo nuomonę bei kt.*) ir pan. Taip pat svarbu pateikti informaciją, kaip vaiką charakterizuoja vaiko ugdymo įstaigos specialistai. Esant galimybei, prašome pateikti vaiko charakteristiką ir iš ugdymo įstaigos.

- eilutėje „Vaiko žalingi įpročiai“, nurodykite vaiko žalingus įpročius, jei tokius turi.

Primintina, jog Tarnybai, vykdant šeimos parinkimą vaikui, svarbus šeimos pasirengimas įvaikinti vaiką. Taip pat pažymėtina, jog vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais ir 1993-05-29 Hagos konvencija dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityse, sėkmingas šeimos parinkimas konkrečiam vaikui priklauso nuo išsamios informacijos apie vaiką parengimo.

Pabrėžtina, jog globos (rūpybos) ir įvaikinimo atvejais svarbu pateikti išsamią informaciją apie raidos sutrikimų turinčio (ar dėl raidos sutrikimų rizikos) galimo globoti (rūpinti) / įvaikinamo nepilnamečio sveikatą, akcentuojant vaiko galimybes, o ne tik trūkumus, tuo pačiu nurodant informaciją apie ankstyvosios reabilitacijos paslaugas, kurių teikimas gerintų vaiko raidos vystymąsi. Informacijos apie vaikų, kuriems nustatyti raidos sutrikimai ar raidos sutrikimų rizika, pozityvus perteikimas labai svarbus tiek būsimų globėjų (rūpintojų), tiek tėvių atžvilgiu bei lemiantis, priimant sprendimą dėl konkretaus vaiko globos (rūpybos) ar įvaikinimo fakto. Pakartotinai primename, jog siekiant kuo sėkmingesnio įvaikinimo, labai svarbu, jog vaikų globėjas (rūpintojas) ir VTAS Tarnybai teikdami tiek pirminę (įrašant vaiką į Galimų įvaikinti vaikų apskaitą), tiek pakartotinę (sprendžiant klausimą dėl vaikų tarptautinio įvaikinimo, ar teikiant tikslinančią informaciją) informaciją apie galimus įvaikinti vaikus, pateiktą kuo išsamiau ir tiksliau užpildytą Formą.

5) Formos VIII dalį „Kita svarbi informacija“ VTAS pildykite gavę duomenis iš vaiko globėjo (rūpintojo):

– eilutėje „Vaiko, gebančio išreikšti savo nuomonę, nuomonė dėl įvaikinimo“ nurodykite, ar vaikas, kuris, globėjo (rūpintojo) manymu, sugeba išreikšti savo nuomonę, nori būti įvaikintas.

Atkreipiame dėmesį, kad tikslinant vaiko nuomonę dėl įvaikinimo, nebūtina prašyti pateikti nuomonę raštu, siekiant išvengti galimo psichologinio poveikio ir neigiamų pasekmių vaiko emocinei savijautai. Tarnybos nuomone, vaiko nuomonė gali būti išsiaiškinta individualaus pokalbio metu vaikui saugioje aplinkoje, prašant papasakoti, kaip jis įsivaizduoja savo ateitį, apie ką svajoja, dėl ko nerimauja ir pan. Jaunesnių ar turinčių protinę negalią vaikų lūkesčius galima bandyti išsiaiškinti piešiant, žaidžiant, tačiau neužduodant atsakymą menančių klausimų. Svarbu vaiko nuomonę pateikti tiksliais vaiko pasakytais žodžiais.

– eilutėse „Vaiko globėjo nuomonė dėl įvaikinimo“ ir „Vaiko teisių apsaugos skyriaus nuomonė dėl įvaikinimo“ nurodykite, ar galima vaiką siūlyti įvaikinti. Jei negalima, prašome nurodyti priežastis, pavyzdžiui, vaikas palaiko glaudžius ryšius su giminėmis ir pan.;

– eilutėje „Informacija apie vaikui nuosavybės teise priklausantį turtą ar turtines teises“ nurodykite, ar vaikui priteistas išlaikymas, ar yra susidaręs priteisto išlaikymo įsiskolinimas, jei žinoma, nurodykite, koks apytiksliai susidaręs išlaikymo įsiskolinimo dydis; ar vaikas turi jam nuosavybės teise priklausantį turtą (turtines teises). Jei turi, įvardinkite ir nurodykite jo vertę;

– vaiko nuotrauką siųsti el. paštu (spalvotą).

Pažymėtina, jog teikiant dokumentus dėl vaikų įrašymo į Galimų įvaikinti vaikų apskaitą ar pakartotinai dėl vaikų tarptautinio įvaikinimo Tarnybos direktoriaus 2018-03-01 įsakymu Nr. BV-15 patvirtintą Formą teikti nuo 2018-04-16.

Kilus klausimams dėl Formos pildymo prašome kreiptis į Tarnybos vyr. specialistę Tomą Jonavičiūtę, tel. (8 5) 233 1564, el. p. toma.jonaviciute@vaikoteises.lt

PRIDEDAMA. Informacijos apie galimą įvaikinti vaiką formos kopija, 7 lapai.